



ת"פ 23869/04/14 - מדינת ישראל נגד מאיר כהן

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

27 אפריל 2015

ת"פ 23869-04-14 מדינת ישראל נ' כהן

המאשימה: מדינת ישראל
על-ידי ב"כ עו"ד שרית רייך
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
נגד -
הנאשם: מאיר כהן
על-ידי ב"כ עו"ד יאיר גולן

גזר-דין

כללי

1. צעיר כבן 20 השתתף בהפגנה, במהלכה, הוא זרק מזרן לפח אשפה, במטרה להצית את המזרן, והפח חסם את התנועה.
2. מה העונש שיש להטיל עליו: ארבעה חודשי מאסר בפועל, כבקשת המדינה, או של"צ ומאסר על תנאי, כמומלץ בתסקיר שירות המבחן, וכמבוקש על ידי הסנגור?

המעשים בהם הורשע הנאשם

3. נגד הנאשם הוגש כתב אישום, ביום 13.4.14, שייחס לו עבירות של התפרעות, הצתה ומעשה פזיזות ורשלנות.
- לאחר טיעונים מקדימים של הנאשם להגנה מן הצדק, שהוגשו גם בכתב ביום 24.6.14, ולאחר שקיבלתי את תשובת המדינה, ניתנה על ידי החלטה מפורטת, ביום 30.6.14, שבה דחיתי את טענותיו המקדמיות של הסנגור.
4. לאחר מכן, הגיעו הצדדים להסדר טיעון, לפיו יודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן ויורשע, ללא הסכמה לעניין העונש, פרט להסכמה כי הנאשם ישלח לשירות המבחן, לצורך קבלת תסקיר.



5. לאור הסכמה זו, הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בכתב האישום המתוקן (הכרעת דין מיום כג כסלו תשע"ה (15.12.14), עמ' 11, שורות 5-8 לפרוטוקול).

6. ואלו המעשים בהם הורשעו הנאשם על פי הודאתו, בכתב האישום המתוקן:

א. ביום 10.4.14, על רקע מאבק נגד גיוס בחורי ישיבות לצבא, נכח הנאשם יחד עם עוד מספר נערים חרדים, בצומת הרחובות בר-אילן וצפניה, בירושלים (להלן - הצומת).

ב. הנאשם קרא לאחרים: "יאללה בואו", והתקדם לעבר פח זבל שהיה במקום וממנו עלה עשן. הנאשם הרים מיטת ברזל עם מזרן שהיו במקום, וזרק אותם לפח, במטרה להצית את המזרן.

ג. הנאשם ניסה לדחוף את הפח לכיוון רח' בר-אילן. משלא הצליח, ביקש הנאשם משניים אחרים לעזור לו, ושלושתם יחד דחפו את הפח לעבר הצומת הנ"ל, באופן החוסם את נתיב התנועה.

ד. בעת שהפח חסם את נתיב התנועה, הנאשם המשיך לצעוק ולקרוא לאחרים לבוא.

ה. כעבור כחצי דקה, הנאשם הדליק גפרור וזרק אותו לתוך הפח, במטרה להצית את המזרון ואת תכולת הפח.

7. הוראות החיקוק בהן הורשע הנאשם, על פי הודאתו בכתב האישום המתוקן, הן אלה:

א. חסימת דרכים - עבירה לפי סעיף 490(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק).

ב. ניסיון הצתה - עבירה לפי סעיף 448(א) רישא בצירוף סעיף 25 לחוק.

ג. מעשה פזיזות ורשלנות - עבירה לפי סעיף 338(א)(3) לחוק.

תסקיר שירות המבחן

8. ביום כא אדר תשע"ה (12.3.15), הוגש לבית משפט זה תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם, החתום על ידי גל בז'ראנו, קצינת מבחן בכירה למבוגרים.

9. כעולה מהתסקיר, הנאשם, בן 21, רווק, לומד בישיבה ומתגורר בה, סמוך לבית הוריו באשדוד.

בילדותו עבר הנאשם ניתוחי לב, צנתורים וניתוחים בכלי הדם. הוא למד במסגרות החינוך החרדי, לא התגייס לצבא, ו"כיום לומד ומתגורר בישיבה ומנהל אורח חיים חרדי אדוק הכולל לימוד תורה אינטנסיבי, כאשר חברויותיו מתבטאות על רקע העיסוק בלימוד התורה והשתייכות אידיאולוגית, אשר, בין היתר, מתנגדת לגיוס בחורי ישיבות לצה"ל", כלשון התסקיר.



10. משפחתו אף היא, כלשון התסקיר, "**חרדית הדוקה**". הוא הילד השלישי מבין שנים עשר ילדים. הוא נולד יחד עם אח תאום, בטרם הזמן, והיה מאושפז בפגייה. בילדותו סבל הנאשם ממום בלב וקשיי התפתחות. אחיו התאום סבל משיתוק מוחין ועיוורון, ובהיותו בן אחת-עשרה, נפטר אחיו התאום. פטירה זו של האח הגבירה את סגירותו הרגשית של הנאשם, שאפיינה אותו בילדותו. בעבר היו לנאשם קשיי שיתוף וריחוק מבני משפחה וחברים, ורק בתקופה האחרונה הוא עושה מאמצים להיות בקשר עם בני משפחה וחברים.

ההורים מדרבנים את בנם, הנאשם, להתנהגות נורמטיבית ולקשרים חמים עם משפחתו וסביבתו החברתית והלימודית. שירות המבחן מתרשם כי הוריו מחזיקים בדעות פוליטיות נחרצות ונוקשות, וכי על רקע הסגירות הרגשית הרבה של בנם הנאשם, ועל רקע גדילתו כילד חלש וחולני, הוריו נוטים להגיב כלפיו בזהירות יתר ומתקשים להיות אסרטיביים מולו.

כאמור, כיום הרחיב הנאשם את קשריו עם בני משפחתו וחבריו.

11. לנאשם אין עבר פלילי והאירוע נשוא כתב האישום הוא הראשון בחייו, שבגיננו התייצב לפני בית המשפט.

12. במסגרת הפרק "**העבירה הנוכחית**", נאמר בתסקיר כי הנאשם נטל אחריות על המעשים שביצע, וביטא חרטה עליהם. התרשמות קצינת המבחן היא, כי הרקע לביצוע העבירות היא השתייכות האידיאולוגית, הן במשפחה והן בסביבה החברתית ולימודית. הנאשם הסביר לעורכת התסקיר, כי נושא גיוס בחורי הישיבות מציף אותו מבחינה רגשית, וכי הוא חש הזדהות עמוקה עם האברכים שגויסו ועם אנשי המחאה בנושא. הנאשם חווה עוינות לסמכות ולממסד החילוני, אותו הוא תופש כאטום ורדפני כלפי החברה החרדית. לצד זאת, מבין הנאשם כי פעל באלימות, דבר המהווה חציית גבול, וכי המעשים שביצע אסורים מבחינת הסמכות הרבנית אליה הוא נשמע.

שירות המבחן התרשם, כי הליך המעצר והתהליך המשפטי כולו היו משמעותיים עבור הנאשם, והציבו גבול ברור להתנהגותו.

13. במסגרת הפרק "**הערכת גורמי הסיכון ואפשרויות השיקום**", מציג התסקיר את חומרת העבירות ותוצאותיהן, מחד גיסא, ומולם, את הרקע המשפחתי האישי, הגיל הצעיר והעדר עבר פלילי, מאידך גיסא. לפיכך, במסגרת הערכת גורמי הסיכון, נכתב בתסקיר, כי ההתרשמות הינה כי מדובר בסיכון נמוך לביצוע עבירות דומות.

14. ההמלצה בסיום התסקיר היא על עונש חינוכי ומוחשי של צו שירות לתועלת הציבור, בהיקף של 180 שעות, בבית תמחוי "מעין משה", באשדוד, בתפקיד של סיוע כללי, ובפיקוח שירות המבחן. המקום וסוג השל"צ גובש עם הנאשם.



15. בנוסף, ממליץ שירות המבחן על מאסר על תנאי.

תמצית טיעוני המאשימה

16. ב"כ המאשימה, עו"ד שרית רייך, בטיעוניה, מיום ג ניסן תשע"ה (23.3.15), מבקשת כי אקבע שמתחם העונש ההולם הוא בין ארבעה ל-18 חודשי מאסר בפועל, וכי העונש הראוי הוא ארבעה חודשי מאסר בפועל (עמ' 14, שורות 15-16 לפרוטוקול הנ"ל), כאשר מתוך עונש המאסר יש להפחית את תקופת המעצר מיום 10.4.14 ועד 13.5.14 (עמ' 17, שורות 14-18).

17. לטענת המדינה, מתחם העונש ההולם נקבע על בסיס הערך החברתי המוגן של עבירת הצתה, שבה יש חשש לפגיעה ברכוש ובנפש, שכן גיצי אש יכולים לקפוץ מהפח ולפגוע בעצים ואנשים מסביב. לטענת המדינה, יש חשש לחיי אדם (עמ' 14, שורות 16-18 לפרוטוקול מיום 23.3.15).

18. ב"כ המאשימה ערה לכך, כי העבירה בוצעה במסגרת אידיאולוגית של הפגנה נגד גיוס. היא מסכימה, כי זכותו של אדם להפגין במסגרת החוק, אך, לדבריה, "אם הוא מבצע עבירות, מדובר בשיקול לחומרה ... כאן העבירה בוצעה על בסיס מניע אידיאולוגי ברור כשהמניע האידיאולוגי מהווה שיקול לחומרה. נכון שתוכן ההפגנה הוא לא רלבנטי. אנו מדברים על עבירות מסוכנות במהלך ביצוע הפגנה" (שם, שורות 24-27).

בהקשר זה, נשאלה ב"כ המדינה על ידי, האם יש תקדים כלשהו, בו אדם נידון למאסר בפועל על הצתת צמיג במהלך הפגנה לגיטימית, והיא השיבה בשלילה.

בתשובה לשאלה נוספת, אישרה ב"כ המאשימה, עו"ד רייך, כי אין בידה גם תקדים בנוגע להצתת פח אשפה, שבו אדם נידון למאסר בפועל (עמ' 15, שורות 1-2).

19. ב"כ המאשימה הגישה פסיקה לעניין עבירות הצתה, באומרה כי גם אם לא נגרם נזק במקרה שבפניי, זה לא אומר שלא יכול היה להיגרם נזק (עמ' 15, שורות 3-4 לפרוטוקול הנ"ל).

20. בתשובה לשאלה אחרת, מדוע המאשימה אינה מבקשת עבודות שירות, כפי שהדבר עולה מהפסיקה, תשובת המדינה הייתה זו: "אני מייחסת זאת לחומרת המעשים. מדובר בביצוע מחאה כשהרחוב מלא באנשים. מדובר באזור מגורים" (שם, שורות 7-8).

תמצית טיעוני הנאשם

21. ב"כ הנאשם, עו"ד יאיר גולן, עותר לכך שמתחם העונש ההולם יהיה החל משל"צ ללא הרשעה, מאסר



על תנאי, ועד מאסר בעבודות שירות (עמ' 15, שורות 12-13).

22. אשר לעונש הראוי, מבקש הסנגור כי אאמץ את המלצת שירות המבחן (כפי שפורטה לעיל בפיסקה 14), דהיינו: הרשעה, של"צ ומאסר על תנאי. לדברי הסנגור, **"כל עונש החורג מעונש זה יהיה בלתי ראוי, בלתי נכון ובלתי צודק, בהתחשב בנסיבות הספציפיות של התיק שבפנינו, והן בהתחשב ברמת הפסיקה הנוהגת מאז ומתמיד בעבירות מסוג זה"** (עמ' 15, שורות 15-17).

23. לעניין העבירה הראשונה המיוחסת לנאשם, שהיא חסימת דרכים, מציין הסנגור, כי מדובר בעבירה לפי סעיף 490 לחוק העונשין, המצויה בפרק י"ג לחוק, שכותרתו **"עבירות קלות"**, וכי העונש המרבי בגינה הוא עד חודש מאסר. הסנגור מזכיר, כי מדובר במקרה נדיר, ולדבריו מאז קום המדינה בית משפט מחוזי לא דן בעבירה זו שמקומה בבית משפט השלום ברף הנמוך.

בהקשר זה, מזכיר הסנגור, כי לא מיוחסות לנאשם עבירות "המקובלות" בגין הפגנות, כגון: התקהלות אסורה, התפרעות, או סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, ואפילו לא עבירה של היזק בזדון. מכאן, לדבריו, שמעשיו של הנאשם נמצאים בתחתית הסקלה של מקרים דומים, במטריה זו של השתתפות בהפגנה (עמ' 15, שורות 22-26).

24. לעניין ניסיון ההצתה, טענת עו"ד גולן היא, כי אין מדובר ברציונל המרכזי של עבירת ההצתה, היכולה לכלול שדה או שטח מבונה של בתים מעץ, אלא מדובר בהשלכת גפרור לתוך פח אשפה סגור, באמצע רחוב, לאור היום (עמ' 15-16).

25. בהתייחסו לתיקון 113, מזכיר ב"כ הנאשם, כי יש לפעול על פי עיקרון ההלימה הקבוע בסעיף 40ב לחוק. בכל מקרה, יש להתייחס לנזק שעלול להיגרם ולנזק שנגרם. במקרה שבפנינו, מאחר וההצתה הייתה בתוך פח אשפה ממתכת סגור, אין פוטנציאל נזק, ובכל מקרה לא נגרם כל נזק, שכן המזרן היה הפקר, ולפח ("צפרדע") לא נגרם נזק, ועל כן, מדובר רק בניסיון הצתה (עמ' 16, שורות 5-19).

בעניין זה, הגיש הסנגור פסיקה רבה בנוגע לעבירת ההצתה, תוך פירוט הענישה השונה, כל מקרה לפי נסיבותיו. במסגרת זו, גם התייחס למקרים דומים וכמעט זהים שבהם בית המשפט אפילו ביטל הרשעה והסתפק ב-120 שעות של"צ למי שהפגין והצית פח זבל במהלך הפגנה.

26. ככל שמדובר בנאשם הספציפי, מזכיר עו"ד גולן, כי הוא כבן 20, המשתייך לקטגוריה של "בגירים צעירים" (עמ' 16, שורות 31-32).

27. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב לא רק במעצר הממשי, שבו שהה הנאשם מאחורי סורג וברית, במשך 33 ימים (10.4.14 - 13.5.14), אלא גם במעצר הבית המלא בישיבה במשך שבעה חודשים (עמ' 17, שורות 21-22).



28. הנאשם, בדבריו האחרונים, הזכיר כי לא היה יחיד והייתה אווירה חזקה של הפגנה, ומבחינה זו סיווג את מעשיו במילים אלה: **"הייתי אנוס"**. הכוונה, מבחינת המינוח התלמודי, למצב נפשי שבו אדם פועל על פי הנסיבות, ללא הפעלת שיקול דעת מלא.

הנאשם הוסיף ואמר: **"אני רוצה להגיד שאני מצטער חרטה גמורה גם מההבנה הדתית וגם מההבנה איך שצריך לנהוג כל בן אדם, אחרי כל מה שעבר עלי ואחשוב פעמיים לפני שאעשה דבר כזה"** (עמ' 18, שורות 4-5).

בהמשך הוסיף הנאשם, כי גם אם תהיה מודעה בישיבה, הקוראת להביא גפרור ולהשתתף בהפגנה, הוא לא ילך, ואף אם חבר שלו ילך, הוא יסביר לו מה קרה לו, כדי שאותו חבר לא ילך להפגנה (עמ' 18, שורות 6-9).

29. לאחר מכן, אמרה אמו של הנאשם, כי אין מצב שהרוב יורה על הצתה. בכל מקרה, בנה מתחרט על מה שעשה, והבין שלא היה צריך לעשות זאת. בתשובה לשאלתי הוסיפה האם, כי יש לה בבית אחד עשר ילדים, והיא לא רוצה להגיע לבית המשפט. היא ציינה, שאצלם בבית לא מעודדים להפגנות, אלא רק השתתפות בהפגנות חוקיות (עמ' 18, שורות 12-15).

דין

מתחם העונש ההולם

30. מקובל על כל הצדדים, כי על אף שמדובר בכמה עבירות, מדובר באירוע אחד.

על כן יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לכל האירוע ולגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע והכל כאמור בסעיף 40(א) לחוק העונשין, כפי שהוסף בתיקון 113.

31. במסגרת מתחם העונש ההולם, יש לפעול קודם כל על פי העיקרון המנחה, שהוא עיקרון ההלימה, הקבוע בסעיף 40ב לחוק, דהיינו: **"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"**. כבר עתה אומר, כי גישתה של ב"כ המאשימה, וגם הפסיקה שהביאה, אינה מתאימה כלל ועיקר לעיקרון הבסיסי האמור, המתייחס ל**"חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו"**.

לפיכך, אין מקום להשוואה בין הצתת אנטנה של חברת חשמל וגרימת נזק של 30 אלף ₪, שזו הדוגמא הראשונה שהביאה ב"כ המאשימה, למאסר של שישה חודשים בעבודות שירות (ת"פ 18779-09-13 מדינת ישראל נ' נאהיד סבאח (2014), מפי כב' השופט יחיאל ליפשיץ, בבית המשפט המחוזי בחיפה). ראוי לציין, כי גם במקרה זה לא מדובר על ארבעה חודשי מאסר בפועל, כפי שמבקשת המדינה, אלא בעבודות שירות.



גזר דיני (ת"פ 1147/01 מדינת ישראל נ' עבד אל ג'וואד חסן (2002)), שאליו הפנתה ב"כ המאשימה, שניתן לפני יג שנים, ביום ב אייר תשס"ב (14.4.02), המתייחס להצתת רכב בשדה קוצים וגרימת נזק של כ-75 אלף ₪, אינו דומה ואינו מתקרב כלל למקרה שבפנינו, שכן, מצווה בית המשפט להתייחס לכל מעשה בהתאם לנסיבותיו, כפי שגם אפרט להלן.

32. הערך החברתי המוגן, המוזכר בסעיף 40 לחוק, אינו יכול להיות ערטילאי, כמו ביחס אל כל עבירת הצתה, אליה הפנתה המאשימה, שכן מדובר במקרה שבפנינו על ניסיון הצתה בלבד, וזאת בתוך פח ברזל סגור. ממילא, אין מקום להשוותו עם ערכים המוגנים של הצתת כניסה לדירה של אם גרושה, דוגמא נוספת של פסק דין שהביאה ב"כ המאשימה (ת"פ 7163/08 מדינת ישראל נ' זרביאל אברמוב (2009)), שניתן על ידי כב' השופט יצחק כהן בבית המשפט המחוזי בחיפה). שם אכן מוסבר, שמדובר בערכים המוגנים של הגנה מפני אלימות במשפחה וכן ההצתה עצמה; ניתן לומר על תקדים זה, בהשוואה למקרה הנוכחי, את דברי הפסוק: "**וְלֹא קָרֵב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּלָה**" (ספר שמות, פרק יד, פסוק כ).

33. סעיף 40 לחוק מפנה אותנו למדיניות הענישה הנהוגה, כאחד ממרכיבי מתחם העונש ההולם.

ההתייחסות לעיל לתקדימים שהביאה ב"כ המאשימה, והצבעתי על כך כי אין הם רלבנטיים לנתוני תיק זה.

34. לעומת זאת, ב"כ הנאשם, הביא אסופה של פסקי דין, לא מעטים, מהם עולה כי בנסיבות דומות של התפרעות בהפגנות, שבמהלכן נחסמו צמתים או הובערו צמיגים או הוצתו פחי אשפה, העונשים היו קרובים מאד לאלה שעליהם המליץ שירות המבחן, ואשר אותם מבקש הסנגור כי אשית על מרשו.

אזכיר, בתמצית, פסיקה זו:

א. ת"פ 2827/09 מדינת ישראל נ' אברהם ברנס (2010), שניתן על ידי כב' השופט אריה רומנוב, עת כיהן בבית משפט השלום בירושלים. באותו אירוע הייתה התקהלות והצתת פח אשפה במסגרת הפגנת ציבור חרדי כנגד פתיחת חניון קרית בשבת. באותו מקרה, בוטלה ההרשעה, על פי המלצת שירות המבחן (בניגוד לעמדת המאשימה, שביקשה להותיר את ההרשעה על כנה), וכן נקבע עונש של 120 שעות של"צ, ללא מאסר על תנאי, כאשר המאשימה תמכה בהטלת של"צ וקנס.

ב. בפרשה אחרת, של הצתת צמיגים בצומת כפר יונה, הטיל כב' השופט חאלד כבוב, עת כיהן בבית המשפט השלום בנתניה, מאסר על תנאי וקנס, כאשר שירות המבחן המליץ על אי הרשעה, ובית המשפט החליט על הרשעה (ת"פ 3114/00 מדינת ישראל נ' ערן ראובן (2001)).

ג. מקרה נוסף של הבערת צמיגים בגשר טייבה ב"יום האדמה", קבע בית משפט השלום בכפר סבא (כב' השופטת קלרה רג'יניאו, כאשר כיהנה כשופטת שלום), עונש של שישה חודשי מאסר



על תנאי וקנס של 1,000 ₪ (ת"פ 1565/04 מדינת ישראל נ' נאשף פיראז (2005)).

ד. בפרשה אחרת, שאף היא פרי אירועי אוקטובר 2000, בטייבה, נחסם הכביש על ידי צמיגים בוערים, והנאשם גם השליך אבן על ג'יפ מג"ב. בית משפט השלום בכפר סבא (כב' השופטת רות לורר), התחשב בהמלצת שירות המבחן ובמעצר בפועל של 25 יום ובמעצר בית חלקי של שישה חודשים, והטיל עונש של ארבעה חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 2,000 ₪ (ת"פ 2952/00 מדינת ישראל נ' סולטני וגדי (2001)).

ה. אירוע נוסף של התקהלות ומהומות בטייבה, שבמהלכה נחסם הכביש על ידי צמיגים בוערים, והנאשם השליך אבנים כלפי שוטרים (בתיק דידן לא מיוחסת עבירה זו), בית משפט השלום בכפר סבא (כב' השופטת ניצה מימון-שעשוע, בת"פ 2951/00 מדינת ישראל נ' אזברגה נשאת (2001)) הטיל עונש של שישה חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 1,000 ₪, תוך התייחסות גם לפרשת סולטני הנ"ל.

ו. ונשוב לירושלים: באירוע הפגנות בגין פתיחת חניון קרתא בשבת, דורדרו ברחוב פחי אשפה שהוצתו ויידו אבנים. באותה פרשה, הורשע הנאשם, לאחר שמיעת הוכחות, בניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות ובהשתתפות בהתפרעות. נקבע, כי יידוי אבנים יוצר פוטנציאל ממשי לסיכון ולפגיעה, וכי הבערת פחי אשפה אינה דרך לגיטימית להבעת מחאה. מתחם העונש ההולם נקבע לתקופה של עד עשרה חודשי מאסר. העונש שהוטל, גם בשל עברו הפלילי של הנאשם שביצע את המעשים לאחר שכבר הועמד לדין ובפיו טעמים של העונשים שהוטלו עליו, הועמד על שישה חודשי מאסר בעבודות שירות ומאסר על תנאי (גזר דינה של כב' הנשיאה של בית משפט השלום בירושלים, השופטת שולמית דותן, בת"פ 3783/09 מדינת ישראל נ' שמעון קניפלמכר (2013)).

35. עד כה, דנתי בעבירה של ניסיון להצתה, אך העבירה הראשונה במסגרת כתב האישום, עניינה בחסימת דרכים, עבירה לפי סעיף 490(1) לחוק.

צודק הסנגור, כי קשה למצוא פסיקה בעניין זה.

אף על פי כן, עשיתי מאמץ ומצאתי פסק דין אחד של בית משפט השלום בירושלים (מפי כב' השופט יחזקאל ברקלי, בת"פ 3036/09 מדינת ישראל נ' איתאל ספרלינג (2011)), שם הועמד לדין הנאשם השני (משה שטיינברג) על עבירה זו. התסקיר בעניינו של נאשם 2 הצביע על כך שהוא מתקשה לקבל אחריות והעובדה שביצע עבירה על רקע אידיאולוגי, יש סבירות להישנות העבירה, ולכן, המאשימה ביקשה להרשיעו, כאשר ההגנה ביקשה לסיים את התיק ללא הרשעה, לפי המלצת שירות המבחן. בית משפט השלום ניתח את התסקיר וקבע כי ממנו עולה חרטה, ועל כן יש להורות על אי הרשעה, בתוספת 180 שעות של"צ.

36. שיקול נוסף בקביעת מתחם העונש ההולם, כקבוע בסעיף 40ג(א) סיפא לחוק, הוא התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט לחוק.



37. אתיחס אל הפרמטרים המופיעים בסעיף 40ט(א) לחוק, כלהלן:

- (1) **התכנון שקדם לביצוע העבירה** - אין בכתב האישום המתוקן כל אינדיקציה כי הנאשם היה מהמתכננים; על פי ניסוח כתב האישום המתוקן, הוא היה אחד ממשתתפי ההפגנה ולא מהמארגנים.
- (2) **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה** - בעבירה הספציפית של הכנסת המזרן לפח, היה הנאשם הדומיננטי. הוא גם ביקש עזרה של שניים, שסייעו לו.
- (3) **הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה** - על פני הדברים, כאשר מדובר בפח ברזל סגור ("צפרדע"), הנזק הצפוי הוא נמוך.
- (4) **הנזק שנגרם מביצוע העבירה** - בפועל, לא נגרם כל נזק. המזרן עצמו היה הפקר, ואין נתון בכתב האישום המתוקן, האם הוא נשרף, שכן העבירה היא ניסיון הצתה.
- (5) **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה** - סיבות אידיאולוגיות, כמפורט בתסקיר שירות המבחן. למותר לציין, כי אין בכך כדי להעלות או להוריד, שכן בית משפט זה אינו מעניש על דעות אידיאולוגיות או פוליטיות כלשהן. כבר פסקתי לא אחת, כי בית משפט זה הוא "עיוור צבעים", וכן "עיוור לאומים"; ראה: ת"פ 39422-06-14 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין) - פסק דין בעניין נאשמים 2 ו-3, מיום ה' ניסן תשע"ה (25.3.15), בפסקה 76; ת"פ 37040-05-14 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין) - פסק דין בעניינו של נאשם 3, מיום יב' ניסן תשע"ה (1.4.15), בפסקה 63.
- (6) **יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו** - הנאשם הבין.
- (7) **יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה** - לא רלבנטי.
- (8) **מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה** - לא רלבנטי.
- (9) **הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1** - לא רלבנטי.
- (10) **האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו** - לא רלבנטי.
- (11) **הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה** - לא רלבנטי.

38. לאור האמור לעיל, מתחם העונש ההולם הוא כמוצע על ידי הסנגור, דהיינו של"צ או מאסר על תנאי ועד מאסר בעבודות שירות, כאשר לטעמי ניתן לכלול במתחם גם מאסר בפועל, לתקופה קצרה,

במסגרת קביעת העונש המתאים.

קביעת העונש המתאים

39. סעיף 40ג(ב) לחוק, מורה לבית המשפט, לגזור את העונש המתאים, "בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40א".

40. לאור זאת, אבדוק את יישומו של סעיף 40א, על כל חלקיו, בתיק זה.

41. להלן נוסח הסעיף, ולצדו הערותי:

- (1) **הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו** - הסנגור מבקש כי אתן משקל לכך שהנאשם הוא במסגרת הקטגוריה של "בגיר צעיר" (פיסקה 26 לעיל). ברם, הפסיקה המעודכנת של בית המשפט העליון קובעת, כי אין הצדקה ליצירת קטגוריה חדשה זו וכי "די לנו בהוראת הכללית של סעיף 40א(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, המונה בין הסיבות שבהן רשאי בית המשפט להתחשב, שאינן קשורות בביצוע העבירה, גם את הפגיעה של העונש בנאשם 'לרבות בשל גילו' " (דברי כב' השופט אסתר חיות בע"פ 452/14 ניסים דבוש נ' מדינת ישראל (2014), והאסמכתאות המוזכרות שם; גם כב' השופט נעם סולברג מסכים לכך, שאין מקום ליצור קטגוריה חדשה של "בגיר צעיר", אשר "גורעת מתוקפו של הסיווג הסטטוטורי 'קטין' מזה ו'בגיר' מזה, כשגיל 18 שנה הוא קו פרשת המים" - פיסקה 4 לחוות דעתו).
- (2) **הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם** - אם יוטל עונש מאסר בפועל, כבקשת המדינה, הדבר יפגע בכל המשפחה ואפילו יזיק לשידוך.
- (3) **הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו** - הנאשם היה במעצר בפועל של 33 יום ולאחר מכן במעצר בית, אך אלה נזקים שנגרמים לכל מי שמעורב בעבירה פלילית.
- (4) **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב** - הנאשם נטל אחריות מלאה, כמפורט בתסקיר שירות המבחן, והוא חזר למוטב.
- (5) **מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה** - המדינה לא ביקשה פיצוי, שכן לא הוכח שנגרם נזק לפח.
- (6) **שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא יזקפו לחובתו** - הנאשם הודה מיד לשנעצר, וחסך הליכים משפטיים.



- (7) **התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה** - אין משהו יוצא דופן בהתנהגותו.
- (8) **נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה** - תוארה ילדותו של הנאשם ופטירת אחיו התאום, בתסקיר. אין בידינו מידע או חוות דעת של מומחה בדבר הקשר הסיבתי שבין ילדות זו לבין המעשים שביצע הנאשם.
- (9) **התנהגות רשויות אכיפת החוק** - לא רלבנטי.
- (10) **חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה** - השנה שחלפה, הוקדשה לטיעוני הנאשם בעניין סעד מן הצדק, טענה שנדחתה. לאחר מכן, הוקדש זמן להכנת תסקיר שירות המבחן. כתב האישום הוגש שלושה ימים לאחר האירוע, וגזר הדין ניתן כשנה לאחר האירוע, משך זמן סביר, בנסיבות המקרה.
- (11) **עברו הפלילי של הנאשם או העדרו** - אין לנאשם עבר פלילי, ונתון זה הוא רלבנטי ומוזכר גם בתסקיר שירות המבחן, כמצוטט לעיל (פיסקה 11).
42. לעניין קביעת העונש המתאים, גם ב"כ המאשימה מסכימה כי עניינו של הנאשם נמצא ברף הנמוך. לשיטתה, מדובר במתחם של מאסר בן ארבעה חודשים ועד ל-18 חודשים (מתחם שאין לו בסיס כלל, ודחיתי אותו). על כל פנים, הבקשה לעונש הראוי הוא בתחתית המתחם. בעניין זה, מקובלת עליי עמדת המאשימה.
43. המאשימה לא התייחסה לתסקיר שירות המבחן ולא הסבירה מדוע אין לקבלו.
44. תיארתי בהרחבה את התסקיר, כולל נסיבות אישיות מיוחדות של הנאשם (בעיות רפואיות ופטירת אחיו התאום), וכן הצבעתי על כך שהביע חרטה והבטיח שלא יעשה מעשים דומים, כאשר עניין אחרון זה גם גובה בעדות אמו.
45. ניתן לראות בהתנהגות זו של הנאשם, שיקום לעניין סעיף 40 לחוק.
46. לא ראיתי מקום להפעיל, לחומרה, את השיקולים של הגנה על השלום הציבורי (סעיף 40 לחוק), שכן המעשה שנעשה אינו פוגע בשלום הציבור, ומבחינה זו אינו שונה מהפגנה אחרת, המותרת בדין.
47. בנסיבות תיק זה, כפי שפורטו בהרחבה בגזר הדין, לא ראיתי צורך להפעיל שיקולי חומרה של הרתעה אישית או הרתעת הרבים (כאמור בסעיפים 40 ו-40א לחוק).
48. אין חולק, כי יש להתחשב בכך שמדובר באדם ללא עבר פלילי, שזו העבירה היחידה שביצע.



49. אין גם מחלוקת, כי הנאשם היה במעצר בפועל של 33 יום וכי לאחר מכן היה במעצר בית מלא בישיבה בה הוא למד, במשך כשבועה חודשים.

50. לאור נתונים אלה, לא ראיתי מקום לסטות מתסקיר שירות המבחן ואני מאמץ את העמדה העונשית הכלולה בו, וזאת לאחר שהבאתי בחשבון את כל השיקולים האמורים במסגרת סימן א1 לפרק ו לחוק העונשין, שעניינו "**הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה**", כפי שהוסף בתיקון 113, שעל פיו נערך ונכתב גזר דין זה.

סיכום

51. לאור האמור לעיל, ולאחר ששקלתי את טענות הצדדים, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 180 שעות, בבית תמחוי "מעין משה" באשדוד. שירות המבחן יפקח על השל"צ וידווח לבית המשפט בסיום השל"צ על ביצועו.
- ב. מאסר על תנאי של שלושה חודשים, אם יעבור הנאשם עבירות של ניסיון הצתה או מעשה פזיזות ורשלנות, בתוך שלוש שנים מהיום.
- ג. מאסר על תנאי של שבועיים, אם יעבור הנאשם עבירה של חסימת דרכים, בתוך שלוש שנים מהיום.

52. הודע על זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' אייר תשע"ה, 27 אפריל 2015, במעמד ב"כ המאשימה, הנאשם וב"כ עו"ד יאיר גולן.

משה דרורי, שופט
סגן נשיא